

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod* velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24—	v upravnosti prejeman:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	četrt leta	5-50
na mesec	2—	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefonski št. 36.

Slovenski Narod* velja po polti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	za Nemčijo:	K 28—
celo leto	13—	celo leto	13—
pol leta	6-50	za Ameriko in vse druge dežele:	2-30
četrt leta	1-90	celo leto	K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znaka Upravništvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefonski št. 38.

„Lega nazionale.“

Trst, 31. majnika.

V nedeljo, dne 29. majnika, se je vršila v Gorici glavna skupščina italijanskega šolskega, ali bolje rečeno, bolnega društva »Lege nazionale«. Samo ob sebi je umljivo, da je ob tej prilikih vse, kar le količaj čuti italijansko ne samo v Gorici, temveč v celi »neodrešeni Regione Giulia« prihitelo na to skupščino. V velikem številu so se udeležili skupščine tudi odpolanci ravno tako »neodrešene« Trentina. Iz Trsta je pripeljal posebni vlak gotovo 2000 udeležnikov in udeležnice, katere je sprejela na kolodvoru tisočeroglava množica z viharnimi »evviva la Lega«, »evviva Trieste, evviva Gorizia«, seveda — »italiana!«

Tujo goste je sprejelo mesto Gorica po svojem mestnem zastopstvu, na čelu mu župan Bombig v mestni palaci. Skupščina se je nato vršila v mestnem gledališču, ki je bilo nabito polno.

V boljše umevanje delovanja društva »Lega nazionale« naj tu pripomnimo, da se deli Lega v tri sekcije: »sezione Adriaflia«, ki obsegajo Trst, Goriško in Istru, »sezione Tridentina«, ki obsegajo italijansko ozemlje na Tirolskem, in »gruppi Dalmatia«, torej dalmatinške skupine, ki pa oficijelno ne nosijo naslova »sekcije«, a imajo vendar samostojno skupno upravo.

Tiskano poročilo o društvenem poslovanju — poslovna doba obsegata dve leti — navaja sledeče številke, o katerih pravi »Il Piccolo«, da se najjasnejši dokaz za vedno rastočo ljubezen, ki jo goji italijansko ljudstvo napram društvu, katera je naklanja »dal dolce sacrificio di dare, di dare sempre, di dare sempre di più!« (Sladki dolžnosti dati, dajati vedno več.)

Dohodki Lege so znašali:

Jadranska sekcija l. 1908 192.905 K 42 v; l. 1909 212.140 K 26 v; tridentinska sekcija l. 1908 97.968 K 85 v; l. 1909 97.943 K 51 v; dalmatinške skupine l. 1908 107.631 K 64 v; l. 1909 112.202 K 82 v; skupaj l. 1908 388.505 K 91 v; l. 1909 422.286 K 59 v.

Izdatki so bili sledeči:

Jadranska sekcija l. 1908 148.783 K 55 v; l. 1909 167.567 K 79 v; tridentinska sekcija l. 1908 71.749 K 20 v; l. 1909 82.814 K 06 v; dalmatinške skupine l. 1908 83.711 K 72 v; l. 1909 97.028 K 10 v; skupaj l. 1908

304.711 K 72 v; l. 1909 347.409 K 95 vin.

Premoženje pa izkazuje teleske:

Jadranska sekcija l. 1908 469.219 K 89 v; l. 1909 513.792 K 36 v; tridentinska sekcija l. 1908 130.430 K 17 v; l. 1909 145.559 K 62 v; dalmatinške skupine l. 1908 275.841 K 75 vin.; l. 1909 290.931 K 54 v; skupaj l. 1908 875.491 K 81 v; l. 1909 950.283 K 52 v.

Kakor je razvidno iz teh številk, so dohodki poskocili tekmo enega leta prav posebno znatno v Jadranski sekciji, skoraj za 20.000 K. Tridentinska je zaostala za par krov, v preteklem letu, a dalmatinške skupine so napredovali tudi za več nego za 5000 K, skupaj pa so se dohodki pomnožili v enem letu za velikansko sveto 33.780 K 68 v, seveda so se pa pomnožili tudi izdatki in to za 43.165 K 39 v. Če pogledamo pomnožitev izdatkov pri posameznih sekcijah, vidimo sicer, da so se pri Jadranski izdatki najbolj pomnožili, namreč za 18.784 K 24 v, da se je pa sorazmerno žrtvovalo največ za Dalmacijo, kajti tu so se vključi najmanjšim dohodkom stroški primernoma najbolj povečali, namreč za 13.316 K 38 v. Tridentinska sekcija je imela vzlje manjšim dohodkom vendar 11.064 K 86 v več izdatkov v letu 1909, kakor v letu 1908. Iz vsega tega pa je razvidno, zlasti pa še iz enoletnega skupnega premoženjskega prirastka v znesku 74.791 K 71 v, da Italijani res umejavajo »il dolce sacrificio di dare, di dare sempre e dare sempre di più!« (sladki žrtve dajati vedno, dajati vedno več)!

In zakaj vse to delo, to res žrtvovalno delo?

Pojasnil je to na skupščini, pozdravljen z burnimi kriki »evviva l'università italiana a Trieste« in »evviva Gorizia italiana«, podpredsednik Lege, Tržačan Riccardo Pittieri, tako-le:

»Naše delovanje (delovanje Jadranske sekcije) je tudi v poteklih dveh letih merilo nato, da seje nacionalno dobrodelnost na šolskem in prosvetnem polju tako po Istri kakor po Furlaniji, ki ste silno ogroženi na jezikovnih mejah po slovenskem narodu, stajano organiziranem, mogočno podpiranem in nenasitno pohlepnom po vpadu na naše sladke obale in plodovita polja naše zemlje, da si osvoji naša dela, da si prilasti naša trgovina, da se naužije dobrot naše stare kulture. Proti temu da je treba izredno pomnožiti obrambo in zato da je treba v spoznanju te preteče

lov. Počasi je klonilo in vstajalo črno vejevje v vetraru ... kakor v boli ... Listki, srebrni otroci, so trepetali venomer in hrepeli v daljo s slavčevi pesmijo, prihajajoči iz temnega vejevja onstran ceste.

Ni bilo videti konca tej ravnini; gore so utonile v mraku, oddaljeno drevje se je spojilo z belimi meglami, vstajajočimi iz črnih jarkov. Nizko nad zemljo se je svetila belina in vse je bilo kakor bi motna mesečina zlila pravljenci čar nad pokrajino. Ni bregov samotnemu jezeru, bližnja debla so videti kakor strahovi, vstali iz valov. Proti nji strme in stezajo roke.

Bolj in bolj se je oddaljevalo drevje, belina se je strnila in zalila vso ravan in se dvignila pod nebo. Ugasnilo je petje ob samotni poti, obledel je mesec in hlad je dihnil iz noči.

Ivana se je vrnila v kočo. Bilo je že pozno in noben glas ni prišel od bližnje vasi.

Šle so le njene trudne misli tja na pokopališče preko napol razpaljega nizkega obzidja.

Tihi se je vsečla na grob, še ves, velike žalostne oči so lile solze in mati se je vzbudila.

Tihi se je prisledila starka taka krčna je bila tedaj, ko je še posedala na pomladankem soncu. Priprav-

nevarnosti stalnega žrtvovanja k plamenu, ki ga je užgal Lega na žrtvniku domovinske ljubezni!

Globoko bi se moral vsakdo, ki le še količaj čuti ljubezni do svoje lastnega naroda, pokloniti pred človekom, ki govorji take besede, ako bi jih narekovala res domovinska ljubezen, ako bi se žrtve žrtvovale res v obrambo domovine, ne pa v najgršem namenu, da se ž njimi iztrga tisočem in tisočem nedolžnih slovenskih otrok iz sreca ljubezen do njihove domovine, da se s temi žrtvami vzgoji ravno toliko tisoč renegatov, izdajice svojega rodu in jezika!

Legi je štela leta 1909 članov 36.193. Ce stejejo Italijani v Avstriji s Furlani in Ladini vred 750.000 duš, je potem takem vsaka dvajseta oseba italijanske narodnosti član Lege, če bi pa računali samo odrastle, pa govoriti še manj kot vsaka deseta! Da, to je res požrtvovalnost, vredna boljšega namena.

In če pogledamo k nam? Na koliko Slovencev pa pride en član Družbe sv. Cirila in Metoda? Ali pride na vsakih sto eden? Ne verjamemo!

Legi je vzdrževala in podpirala ljudske šole, večerne šole, šole za analfabete, strokovne, glasbene šole in otroške vrte ter potovalne knjižnice. Zaprla se je le ena šola v Istri zaradi premajhnega šolskega obiska. V Trstu se odpre pri Sv. Jakobu nov otroški vrtec. Ustanovni stroški bo do znašali 110.000 K, za vzdrževanje je treba letnih 12.000 K. V splošnem je Jadranska sekcija vzdrževala 23 ljudskih šol, 21 otroških vrtev, 24 večernih šol, 4 šole za analfabete, 6 glasbenih šol, podpirala pa 25 zavodov, v vsem skupaj torej 103 zavode.

Poročevalce je omenjal, da »nujno zahteva ljudstvo« v nadaljnih 20 krajih Istre in Furlanije šol in otroških vrtev. Zraven pa da čakajo Lege še veliki izdatki in sicer takoj za prvo leto že 6000 K za italijansko gimnazijo v Gorici, ki jo ustanovi Regina podružnica v Gorici.

Za štipendije visokošolec in učiteljiščnikom je izdala Jadranska sekcija v zadnjih dveh letih okrog 20.000 K.

V zadnjih dveh letih se je ustavilo 15 novih potovalnih knjižnic, katerih je sedaj vseh vključno 39, 14 v Furlaniji. 25 pa v Istri. Knjižnice v zadnjih dveh letih okrog 20.000 K.

»Naše delovanje (delovanje Jadranske sekcije) je tudi v poteklih dveh letih merilo nato, da seje nacionalno dobrodelnost na šolskem in prosvetnem polju tako po Istri kakor po Furlaniji, ki ste silno ogroženi na jezikovnih mejah po slovenskem narodu, stajano organiziranem, mogočno podpiranem in nenasitno pohlepnom po vpadu na naše sladke obale in plodovita polja naše zemlje, da si osvoji naša dela, da si prilasti naša trgovina, da se naužije dobrot naše stare kulture. Proti temu da je treba izredno pomnožiti obrambo in zato da je treba v spoznanju te preteče

lov. Počasi je klonilo in vstajalo črno vejevje v vetraru ... kakor v boli ... Listki, srebrni otroci, so trepetali venomer in hrepeli v daljo s slavčevi pesmijo, prihajajoči iz temnega vejevja onstran ceste.

Ni bilo videti konca tej ravnini; gore so utonile v mraku, oddaljeno drevje se je spojilo z belimi meglami, vstajajočimi iz črnih jarkov. Nizko nad zemljo se je svetila belina in vse je bilo kakor bi motna mesečina zlila pravljenci čar nad pokrajino. Ni bregov samotnemu jezeru, bližnja debla so videti kakor strahovi, vstali iz valov. Proti nji strme in stezajo roke.

Mati je utihnila. Jela je kopati jamice v sveži, glinasti prsti. Tako čudno bledo je bilo solnce in je temnilo vedno bolj. Slaparjev Matija je pripeljal težek voz in ustavil pred pokopališčnim vratimi. »Hej, mati, prav tako! Lep grob bodete imeli. Starka je pogledala proti vhodu.

»Ivana mi je prišla pomagat.«

»Lepe črne prsti sem pripeljal, zmečem pa juntru, ker bo kmalu noč.«

Matija je ipregel konje in jih ginal domov. Solnce je bilo visoko na nebu, a je bilo temno. Neznan groz se je polačela Ivane. V dalji je zgrmelo kakor bi se kotalile velikanske kovinaste kroglice preko sivega neba. Ivana se je zbudila. Bila je ura počasi in težko.

Dan je še gledal okno v soko. Siv, blid... Magla je zakrivljala.

Ravn. Pod njo so še spale vasi, dremlalo je drevje. Ivana je stopila na večni prag. Pogledala je proti vasi, a ni videla niti male cerkvico na holmu.

Z lipe so kapale hladne težke kaple, trava je bila vsa mokra. Iz goste megle se je pokazal na cesti prvi voz in konji. Voz je škrpjal in je bil videti ogromen, brez obrisov. Kmalu ga je zagrnila gosta meglja. Ivana je stopala hitro za vozom. Kmalu je bila na cesti in je došla voz.

»Že tako zgodna!«

»In ti tudi, Matija! Ali si namejen v Ljubljano?«

»V Ljubljano. In ti?«

»Tudi... grem služit. Žalostne so postale njene oči.«

»Ali nočeš služiti raje pri nas. Predvčerjšnjim si mi obljudila.«

»Ne, to ne gre, Matija. Kaj pa bi rekla tvoja mlada žena? Oh, če bi izvedela... že misliti si ne upam na to...«

»Zena? Boga naj zahvali, da jo trpm pri sebi! O ta prokleti denar!«

Mlademu možu se je pokazala na licu bolest. Sklonil je glavo k tlu, ko je pobiral bicenvnik, katerega je vrgel ob seboj.

»Mati, Matija, ne delaj si pretekega sreca. Ali naj ti prisegam; aši vč!« Govorila je komaj slišno, oči so bile polne solz. »Ali, kako naj storim to, kar zahtevaš?«

»Kaj prisegaš? Stori in verjet bom!« Njegov glas je bil mehki.

»Kaj prisegaš? Stori in verjet bom!« Njegov glas je bil mehki.

(kakšen!) »Dalmaciji« pravi poročilo, da so se dohodki Lege od leta 1907 pa do 1909 zvišali za 73.677 K 85 v. Sam Zader, ki šteje manj nego 14.000 prebivalcev, je v dveh letih od Legi 106.293 K 51 v. Predpustne veselice v dalmatinskih mestih so letos prinesle Legi 44.000 K, med temi sam Split 14.000 K. V Splitu je tudi testamentarično zapustil Legi neki dr. Enrico Chiudina okrog 80.000 K.

Lega vzdržuje v Zadru pripravno za srednje šole in dva otroška vrtev, v okolici

Odpis pisma „Slovenec“.

»Slovenec« objavlja v številki z dne 22. maja pod napisom »Štajerske novice« notico »Alofratove opozicije, v kateri govorji o našem dogodu pri glasovanju o predlogu socijalno demokratičnega poslanca dr. Rennerjevem v finančnem odseku, ki je meril na to, da se debata o finančnem programu tako dolgo protarga, dokler ne da finančni minister avstričnih pojasnil o visoki zahtevi vojnega ministra za mornarico.

Finančni minister se je izrekel proti temu predlogu poudarjajoč, da avstrijska vlada danes ne more niti cesar o visokosti teh zahtev reči, da se vršijo še pogajanja, ki merijo na to, da se svota izdatno zniža, da bodo ta pogajanja še dolgo trajala in da bi torej, ako se sprejme dr. Rennerjev predlog, odgodil svoje delovanje do jeseni.

Dr. Ivčevič, dr. Vrtal in jaz smo se posvetovali, kako stališče naj vzamemo proti temu predlogu in smo prišli do zaključka, da ne gre prekiniti delovanja finančnega odseka za nedogleden čas, ker finančne razmere po edinim kronovim zahtevajo — to se je obče poudarjalo skoraj od vseh govornikov v teku dosedanje debate — da se deželne finance najhitreje sanirajo, da bodo dežele zamegle izpolnjevati svoje važne kulturne in gospodarstvene naloge.

V tem smislu sem jaz tudi kot govornik v debati o Rennerjevem predlogu govoril.

Obrnil sem se potem tudi do poslane. Chaloupka in Choca in ko sem uvidel, da hočeta glasovati za Rennerjev predlog, sem njima rekel, da bi bilo bolje, če se edstranita pred glasovanjem in s tem povzročita, da bode odsek nesklepčen. Poslanec Choc je odšel v legitimacijski odsek, Chaloupka se je tudi odstranil in Vrtal mi je rekel, da ima nujna dela v raznih ministrstvih in je odšel.

Tudi dr. Korošec, ki je še komaj po mojem govoru došel v odsek in bil po poslancu Chocu informiran o mojem stališču oziroma nasvetu, je odšel.

Dr. Ivčevič in jaz sva končno glasovala proti Rennerjevemu predlogu, kar sva že naprej poslanec Chocu, dr. Vrtalu in Chaloupki naznana.

Laž je torej, če »Slovenec« dopisnik trdi, da sem jaz navedenim gospodom rekel, da sem pripravljen pred glasovanjem ven iti, — laž je tudi, ako se trdi, da je vladalo v krogih »Slovenske Enote« največje ogrečenje zoper moje postopanke.

Vsa notica ima namen, na podlagi tendenciozne lažnjive pripovedke v domovini hujskati proti meni, in res je, da je to neznačajno postopanje pri onih gospodih, s katerimi sem se jaz glede glasovanja dogovoril, vzbudilo ogrečenje.

Za nas ni dvomljivo, kdo je pisal ali inspiriral notico v »Slovenec« — obžalovati se mora, da se proti meni tako perfidno v istem času postopa, ko se vršijo med Zvezo južnih Slave na in med Slovenskim klubom pogajanja zaradi združenja obeh klubov.

Poudarjanje, da sem jaz glasoval za tistega Bilinskega, ki je predložil vinski davek, je značilno — vsak poslanec ve, da vinski davek ne bo sprejet in da se je vlada že udala in ne vstraja več pri zahtevi, da se vinski davek dovoli. Vsakdo ve, da vlada sedaj sama zahteva, da se sprejme povišanje davka na žganje in dohodninskega davka na dohodke, ki so višji od letnih 20.000 K.

Moje stališče glede povišanja davka na žganje je znano — govoril sem o tem na raznih shodih. Glasovati hočem eventualno za ta davek, ako se dajo znane olajšave pri obdelenju onega žganja, katero si kmetički posnetniki skuhajo iz svojih lastnih pridelkov.

Za povišanje dohodninskega daveka pa bom rad glasoval, ker dočni zakonski načrt gre na to, da se bogatejši ljudje v večji meri obdaci jo, kakor dosedaj.

Jaz sem torej, ko sem glasoval proti Rennerjevemu predlogu, postopal popolnoma v smislu mojih izjav na raznih shodih — nekorektno in breznačajno, je postopal oni, ki je bodisi sam pisal, bodisi inspiriral dotično notico v »Slovenec«.

Ni treba omeniti imena inspiratorja ali dopisnika — vsakdo ve, kdo izmed ožjih rojakov proti meni največ intrigira. Če ima še količaj značaja, bode tako perfidno postopanje v bodočnosti opustil.

Dunaj, 29. maja 1910.

Dr. Ploj.

O snovanju Šol.

II

Trgovska šolstvo.

»C. kr. trgovska akademija v Gradcu je ustanovljena 1. 1863. od društva »Grazer Akademie«, še 1. 1906. je bila podprtiva. Čeravno je to državni zavod v deželi s tretji-
m slovenskega prebivalstva, vendar

se pri sprejemu delajo Slovensko vedje sitnosti in težje, kakor je na Ognem ali Raznomen!

Italijanek o. kr. trgovska in zavodna akademija v Trstu je ustanovljena oddelek od 1. 1864, tukovski pa že od 1. 1871. V Šterl je od 1. 1907. dvorazredni trgovska Šola, s Maljanskim učnim živlom. Država prispeva 10.000 K., delila 6000 K. (boljše za slovensko!), občina 4000 K., trgovska občina zbornica da prostovne.

Mesto Celovec je že 1. 1866. v zvezni s kraljevo trgovska in občino zbornico in s celovškim trgovskim gremijem ustanovilo javno trgovske Šole. Šola ima dvorazredni delki in dvorazredni delki in razne kurze, dobiva od države 10.000 K., od dežele 5000 K., od koroške hraničnice 2300 K., ostalo pa od prej imenovanih ustanoviteljev. Celo mesto Celje si je 1. 1908. privočilo dvorazredno trgovske Šole za delke!

Slovenci, ki imamo svetovno lego nalač za trgovino, se nismo brigli za trgovski pouk. V Ljubljani smo prepuščali to privatnemu podjetniku, ki je vzdrževal, seveda nemško trgovske Šole, in se obogatil z njo. Končno smo dobili deželno trgovske Šole, toda v imenovanem »Jahrbuch« je ni — se pač ravnateljstvu nizdelo vredno, naznaniti postanek zavoda in učno osobe redakciji letopisa. Ali so to tajnosti?

Poljedelsko in drugo gospodarsko šolstvo.

V Brucku ob Muri je deželna srednja Šola za gozdarstvo, ustanovljena 1. 1900. Država prispeva 18.000 kron. V Wengu pri Admontu je deželna planšarska Šola; v Mariboru deželna (nemška) sadarska in vino-rejska Šola. V Grottenhofu pri Gradcu imajo štajerski Nemci že od leta 1867. deželno kmetijsko Šolo, za katere prispeva država 6000 K. Kranjska kmetijska Šola na Grmu je ustanovila še 1. 1886. in dobiva od države 4800 K. V Istri sta dve italijanski kmetijski Šoli: deželna v Poreču od 1. 1882. in ustanova Angelo Cecon v Vodnjanu od 1. 1903. V Gorici sta dve deželni kmetijski Šoli, slovenska in italijanska, obe od leta 1869. V Celovecu je e. kr. kmetijska družba ustanovila kmetijsko Šolo že 1. 1866. Slovensko kmetijsko Šolo pri Sv. Juriju ob južni železni so po dolgih bojih konaj dosegli štajerski slovenski deželni poslanci. Odprla se je še letos. Čehi bi v takem slučaju postopali drugače: okraj, občine in deželni zavodi ter požrtvovalni posamezniki bi že davno ustanovili Šole in bi potem sčasoma prisilili deželo ali državo, da je podpira ali polnoma prevzame. Mi pa smo čakali in čakali, kmetijstvo pa je zaostalo.

Nižje gospodarske Šole so v letosnjem letopisu izostale, ker res ne spadajo med višje Šolstvo. Za naš namen pa je ravno ta del zelo zanimiv. Zato smo posneli po prejšnjem letniku, da vidimo, kdo jih vzdržuje večinoma. Od 80 zimskih kmetijskih Šol 1. 1909 je 57 družbenih, 6 občinskih, 4 privatne in samo 13 je deželnih. Na Štajerskem sta dve taki nemški Šoli: v Judenburgu občinska, v Andritzu družvena, na Koroškem 4, na Kranjskem nič!

Nižji e. kr. gozdarski Šoli sta v Gusswerku na Štajerskem in v Idriji (nemška!) — zdaj začasno ustanovljena, v Celovecu je družvena gozdarska Šola.

Vrtnarsko Šolo vzdržuje v Gradcu e. kr. vrtnarska družba, v Celovcu koroško vrtnarsko družvo. Kdo misli v Ljubljani na potrebo vrtnarske Šole? Gospodinjska Šola je tudi prenehala.

Izobrazba je danes v vsaki stroki prvi pogoj uspešne konkurenco. Naši obrtniki, trgovci, rokodelci se morejo v konkurenčnem boju vzdržati le, če so strokovno temeljito izobrazeni. Ako te izobrazbe ni, jo moramo omogočiti vsaj naraščaju in našim naslednikom.

Parlament.

Proračuni odsek.

V včerajšnji seji proračunskega odseka je referiral poslanec dr. Gorški o poglavju: centralna in visoke Šole. — Poslanec dr. Kramár je referiral o poglavju: umetnost, in se je pritoževal, da odpade največji del za umetnost določenih vstop na nemško umetnost. Zahteva podprtavljenje praskoga konservatorija in izjavo glede podprtavljenja prasko umetniške akademije. — Poslanec St. a n. e. k. predlaga, naj odsek pozove vladu takoj stopiti v zvezo z družtvom »Komenskemu« na Dunaju zaradi prevezanja družvenih Šol v državno oskrbo. Če bi pa pogajanja že ne bila končana pred začetkom šolskega leta 1911/12, naj se vpostavi v proračun za leto 1911 podpora 100.000 K. »Komenskemu«. — Poslanec G. h. c. se pritožuje, da se vedno ni v Brnu drugo češko univerza. Poštujmo se

zajem predstavnik na zveznem svetu. — Poslanec Maček zahteva opozitivni češki odsek od prisilnih verskih vaj. Zvezna zahtevo po slovenskih in nemških vajih in zahodna vojna naša Šola včasih vse žele.

— Ministr Göttergruber seveda največji v zveznih Šolah in prav, da vlasti skupi učitelje, vendar moramo tudi društva prosliti, naj imajo ene na Šoli in na narodnem, ki morajo vendar pravico zadržati, da budi drugačna doba v listu in na toliko društvenih naznanih.

Ker nam želijo enega predstavnika.

Prihodna seja danes.

Finančni odsek.

Včeraj je finančni odsek izvolil podpredsednik 28 članov, ki so bo posvetovali specijalno z davčnim načrtom. Predsednik podpredsednika je dr. U. b. a. n., podpredsednik pa poslanec Fink in poslanec St. a. w. e. n. Podpredsednik je izvolil pet posebnih referentov, in sicer posl. dr. Steinwenderja, dr. Lichten, Miklasa, dr. Finka in dr. L. o. w. e. n. steina.

Volitve na Ogrskem.

Takih volitev menda še ni bilo na Ogrskem kakor so bile včerajšnje. Včeraj se je bil boj za 337 mandatov; in to je bil v resnici boj, tak kakor se pri nas nikdar ne kaže. Dozaj so znanje iz volilnega boja le nekatere epizode; tako na pr. so v Karanese su volile razdejali župničče z dinamitom, ker je župnik volil vladnega kandidata. Na mnogih krajev so bili krvavi pretepi, pri katerih je ostalo na bojišču tudi mnogo ranjencev. — O izidu volitev se je poročalo včeraj ob 10. uri zvečer: vladna stranka 121, Košut 19, Justh 6, sedemdeset desetnik 11, osemnajstidesetnik 3, demokratje 3, narodnosti 3 in ljudska stranka 1 mandat. — Za vladu je torej prvi dan prinesel nepriskovano mnogo mandatov.

Cesar v Bosni.

Torek popoldne je bil namenjen ogledovanju mesta. Cesar je najprej obiskal katoliško katedralo, kjer ga je na čelu duhovščine pozdravil nadškof St. a. d. l. r. Potem se je podal v pravoslavno cerkev, nato je prišla na vrsto Begova mošeja in cerkev drugeh konfesij. Ko je bil obiskal cerkev, se je cesar odpeljal na rotov, kjer se je podpisal v zlato knjigo. Od tod se je vrnil nazaj v konak.

V konaku je bil zvečer ob 7. uri dvorni diner, katerega so se udeležili različni dostojanstveni.

Včeraj zjutraj je bila na vojaškem vežbalnišču revija sarajevske garnizije. Cesar je prijezel na konj v spremstvu sijajne suite, in je ves čas na konju gledal čete, ki so korakale mimo njega. Ob pol 10. uri se je spet povrnih v konak, kjer je bila ob pol 11. ovacija 6000 šolskih otrok. Otočci so zapeli pred konakom avstrijsko himno; cesar je bil baje do solz ginjen.

Povodom svojega potovanja v Bosno je cesar pomilostil nad 200 oseb, večinoma obsojenih zaradi pregreškov proti brambnemu zakonu in zaradi političnih delikov.

Dnevne vesti.

+ Sta že zopet tu! Politična dvojčka Kregar in Štefe sta zopet nastopila. Vložila sta pritožbo radi oddaje mizarskih del pri obrtni Šoli, in že naprej namigavata v »Slovenec«, da s svojo pritožbo pri deželnem odboru propasti ne moreta. Če bo šlo tako naprej, potem sta Kregar in Štefe gospodarja v Ljubljani, in mestna avtonomija obstoji le toliko, kolikor je nosita omenjena poštenjaka, ki pripadata med največje davkoplačevalce, s sabo v svojih hlačah. Povsod bi se smejni takima kverlantom, samo naš deželni odbor ju smatra resnima. Če odda mestna občina tesarska dela za 900 K. dražji, in če pri tem upošteva ponudbo zavoda, potem bi moral ravno deželni odbor zadnji biti, ki bi temu ugovarjal, in tudi klerikalna stranka bi ne smela kričati, ko vendar na vseh vogli podpira zadrgovo. Ali Štefe in Kregar imata svoja načela. Pri našem deželnem odboru pa je ravno vse mogoče. Ko sta omenjena dva pritožnika svoj čas pritoževala se radi dobre prodaje sveta na nekdanjem vojaškem prekrbovališču, sedel je v deželnem odboru znani duževalnik velikar Ravnhar. Ko se je govorilo o tem, da bi bilo pravljeno predpustno pritožbo zavrniti, zajel je Ravnhar: »Kaj pritožbo zavrniti? Vendar ne bomo kaj storili, kar bi nas spravilo v zamero pri Štefetu!« Od takih pravnih razlogov je dandasna odvisna avtonomija deželnega stolnega mesta! Ako pride vtedi taga obrtna Šola, ki je že itak dober kamen v deželu avstrijskih Naročev, v resnično nevarnost, bo to zasluga Kragarja in Štefeta!

+ Tekuška pravosodna radna skupina. Čim bolj se razvija pod našimi organizacijami, čim bolj se razvija

naša narodna in kulturna, gospodarska in zabavna ter zavodna društva, takliko več prostora začevajo vsekratne naznane in pravilne načine vseh društva v našem Štatu. To nam želijo enega predstavnika. Poslano in osmirevanje vseh naših organizacij in radi jim ustrezimo po svoji moći, vendar moramo tudi društva prosliti, naj imajo ene na Šoli in na narodnem, ki morajo vendar pravico zadržati, da budi drugačna doba v listu in na toliko društvenih naznanih.

Prihodna seja danes.

Finančni odsek.

Včeraj je finančni odsek izvolil podpredsednik 28 članov, ki so bo posvetovali specijalno z davčnim načrtom. Predsednik podpredsednika je dr. U. b. a. n., podpredsednik pa poslanec Fink in poslanec St. a. w. e. n. Podpredsednik je izvolil pet posebnih referentov, in sicer posl. dr. Steinwenderja, dr. Lichten, Miklasa, dr. Finka in dr. L. o. w. e. n. steina.

Volitve na Ogrskem.

Takih volitev menda še ni bilo na Ogrskem in pravilno naznanih.

Ker nam želijo enega predstavnika.

Prihodna seja danes.

Finančni odsek.

Včeraj je finančni odsek izvolil podpredsednik 28 članov, ki so bo posvetovali specijalno z davčnim načrtom.

Predsednik podpredsednika je dr. U. b. a. n., podpredsednik pa poslanec Fink in poslanec St. a. w. e. n. Podpredsednik je izvolil pet posebnih referentov, in sicer posl. dr. Steinwenderja, dr. Lichten, Miklasa, dr. Finka in dr.

+ Nepravilna omorina. Nekdo smo že naznali, je papež dan 28. maja izdal novo enciklico in sicer povodom 300-letnice kar je bil Karel Boromej proglašen za svetnika. Ta zoper modernizem naperjena enciklika obsega tudi silno vehementne napade na reformacijo in reformatorje. Papež jih imenuje očabne puntarje, sovražnike Kristusovega križa, može živinskih misli, katerim je vamnih bog itd., itd. Protestantji so seveda zagnali strahovit krik in bodo ta surova peovanja kajpak z obrestmi plačali.

+ Vsenemški poslanec defravljant in samomorilce. Župan občine Oberndorf na Nižje Avstrijskem, bivši vsenemški poslanec schönerianec, Franc Hofer se je, kakor smo že na kratko poročali obesil v kleti, ker je defravdiral velike svete. Hofer je vodil v svojem okraju vsenemško politiko. To politično gibanje je izrabil za svojo osebno kariero. Postal je župan, poslanec in sploh najvplivnejša oseba. Vodil je tudi upravo društva za skupni nakup sreč. To društvo je imelo čez 60.000 K premoženja. Od tega premoženja je Hofer porabil čez 40.000 kron. Dolgo se je že govorilo, da blagajna ni v redu, toda nihče se ni upal nastopiti proti Hoferju, ker je bil politično preveč upliven. Prišel je finančni komisar, ki je hotel pregledati knjige. Hofer se mu je umaknil ter se obesil v kleti. Nemški listi hočejo to afero popolnoma zatajiti. Seveda, če bi bil Slovan, bi bilo njihovo obnjanje drugačno.

+ IX. mednarodni stanovanjski kongres, ki zboruje od 29. maja do 2. junija na Dunaju, kaže po svoji mnogoštevilni udeležbi, kako se splošna javnost zaveda važne napole, ki jo stavlja na njeno rešitev stanovanjske reforme. Udeležuje se kongresa preko 1200 udeležnikov, ki so prišli od vseh krajev, tako posebno veliko iz Nemčije, dalje iz Angleškega, Francoskega, Laškega, iz Rusije, Bulgarije in Rumunskega, iz Švedskega in Amerike da, celo enega Japonca šteje to lepo število. Pri otvoritvi so bili navzoči tudi oficijelni zastopniki imenovanih držav. Zastopano je posebno mnogobrojno tudi ministrstvo za javna dela, državni zbor, dunajska občina, takor tudi mnogo drugih občin in občekoristnih korporacij. — Iz Ljubljane se udeležuje kongresa kot zastopnik vlade g. vladni svetnik Kremenski, kot zastopniki občine so navzoči župan Hribar in obč. svetovalec Röthl, potem arhitekt Koch, dalje tudi državni poslanec dr. Kreck. O posamičnih tečkah dnevnega reda se razpravlja tako obširno in temeljito, ter se priglaša toliko govornikov, da se je moral omejiti za posamezne govornika čas za govor na 5 minut. Dnevnini red obsega komunalno stanovanjsko politiko, kreditno vprašanje za občekoristne stavbe, vprašanje o endružinski ali večstanovanjski hiši ter o načinu, kako znižati stroške za zgradbo malih, endružinskih hiš.

+ Imenovanja pri pošti. Za poštno asistente so imenovani: ravninski podčastnik I. razreda Alojzij Jonek, pašpolka št. 17. za Ljubljano; stražmojster Hugo Kralj, dragonskega polka št. 12. za Pulj; orožniški nasl. stražmojster Franc Tarek in dež. orožniškega poveljstva št. 6. za Rovinj.

— Za poplavljence v Srbiji darovali: Henri Maire, imetnik tvrdke H. Suttner 21 K, osobje tvrdke H. Suttner: Karl Meller, Stefan Ferrant, Julči Širea, Ljudmila Jaklić, Franja Golob, Pavla Juvan, Sequarell Viljem, Ivan Kočak in Iv. Krvina vsak po 1 K, t. j. skupno 30 kron in Neimenovan 10 K. Nadaljnje prispevke sprejema blagajnik g. N. Novaković.

— Za poplavljence v Belogradu so poslali blagajniku g. N. Novakoviću Josip Bončar 2 K, neimenovan 1 K in T. G. 1 K. Darovateljem se zahvaljujemo z željo, da bi našli obično posnemovalcev.

— Iz Simon Gregorčeve ljudske knjižnice se je izposodilo meseca maja 1684 knjig, 400 manj ko meseca aprila t. l. in 501 več kaker meseca maja lanskoga leta. — Največ se je izposodilo 16. dne, 160 knjig, in najmanj pa 2. dne, 32 knjig. Povprečno vsak dan 76 knjig. Novih legitimacij se je izdal meseca maja 21. Skupno število vseh obiskovalcev znaša konec maja 1217. — Knjižnici je priraso 7 novih knjig, in sicer 2 slovenski in 7 nemških. Število vseh knjig v knjižnici znaša 3030.

— Umrla je včeraj v Ljubljani v 62. letu starosti ga.. Ana Česar. P. v. m!

— Gledališka predstava na c. kr. prvi drž. gimnaziji v Ljubljani. Dijaki prve drž. gimnazije v Ljubljani prirede v korist Podporne zaloge za revne dijake na prvi drž. gimnaziji v Ljubljani dva gledališka večera in sicer v petek 3. in v sredo 8. t. m. Vprizori se starogrška klasična žaloigra Antigona, grški napisal Sofoklej, poslovenil Cv. Golar. Predstava v petek je izključno za di-

žake, na sredo pa je za vse poslovno zanesljivo včeraj.

Povabil se je obvezni glasor v Novem mestu g. Vilim, baron Rechbach z go. Emano Dall' Adamo in Trata.

Kranjski volenčnik — agrak državni poslanec Baron Frederik Born, gradnik pri Sv. Ani nad Trščem, je bil včeraj soglasno izvoljen za ogrskega državnega poslanca. Izvoljen je za poslanca v mestu Bersek v komitatu Haromszag na sedmognajšem. Baron Born je bil vladni kandidat.

Necel ubili Slovence. Na Dobrni je pri gradnji vodovoda zapolenih več nemških delavcev. Te dni so ti delavci napadli slovenske fante ter so nekega Topolšeka tako pretoplili, da je umrl.

10leten deček ustrelil pastirja. 10letni Jakob Robnik, sin velenopestnice Ivane Robnik v Lobniku pri Rušah, je v žali pomeril z nabito puško na 15letnega pastirja Martina Repolusk. Puška se je sprožila in strel je zadel pastirja v trebuh. Repolusk je še tisti dan umrl.

Krematorijs v Gradeu. Društvo »Die Flamme« v Gradeu je prosilo za koncesijo, da bi smelo zgraditi krematorijs v Gradeu. Štajersko namestništvo je to prošnjo odbilo. Ta namestniški ukrep je potrdilo tudi ministristvo. Društvo se je na to pritožilo na upravno sodišče, ki je včeraj razpravljalo o tej pritožbi. Upravno sodišče je pritožbo zavrnilo, češ, da pozna zakon samo pokopavanje, ne pa vpepeljenje mrljev. Reakcionarna Avstrija!

Petindvajsetletnica službovanja v Mohorjevi tiskarni v Celovcu obhajal je danes tiskarski strojnik g. Jožef Pratznik. Srčno čestitamo!

Radi goljufij pri »Furlanski banki« v Gorici je stal v ponedeljek pred goriško poroto bivši sluga imenovane banke, Marij Pipp. Opeharil je bil banko za 13.000 K. Ko so ga prijeli, so dobili pri njem še 9000 K. Obsojen je bil na 10 mesecev težkeje.

Sreč mu je razkljal. Alojzij Pinzoz v Trstu živi z neko 43 let staro, v Postojni rojenjo žensko, z imenom Robek, ki ima iz nekega prejšnjega razmerja dva sina, 20letnega Alojzija in nekega še 12 let starega fant. Med Alojzijem Bobkom in Alozijem Pinzozom se je večkrat primerili pretepi. V torek je Pinzoz po nekem prepriču planil na Bobka in ga zabodel tako, da mu je sreč razkljal. Fant je na mestu umrl.

Mlađenič se ustrelil v hotelu »Balkan« v Trstu. Pred nekaj dnevi se je nastanil v hotelu »Balkan« v Trstu neki Viljem Sambolek, star 25 let iz Prage. V torek večer je dal odposlat svojo prtljago v Prago, je poravnal račun in rekel, da odpotuje v sredo s prvim vlakom. Okoli desetih zvečer je rekel, da bi se rad skopal, na kar mu je postrežnica odprla kopališčno sobo. Za četrto ure se je pa zaslila strel iz nje, nakar so hoteli sluge odpreti vrata, ali bile so zaklenjene. Ko so iste siloma odprli, so videli, kako je mladični curlela kri iz levih prs in bil je že nezavesten. Poklicali so zdravnika z zdravniške postaje, ki pa je le mogel še konstatirati smrt nesrečnika. Sambolek je zapustil pismo, v katerem pravi, da je svoje sorodnike že sam obvestil o tem obupnem koraku. Kot vzrok samomora je navedel neko neozdravljivo bolezen. — Truplo so odpeljali v mrtvnašnico Sv. Justa.

Svojo mater ubil. Na posestvu Grandis bližu Vodnjana v Istri sta stanovala in isto upravljala 20letni Matija Battel in njegova 60letna mati. — V ponedeljek je prišlo — kakor že večkrat poprej — do prepira med sinom in materjo in v jezi je Battel tako udaril mater po glavi, da se je mati mrtva zgrudila na tla. Battel, videvši, kak grozen zločin je storil, je tekel na cesto in kričal, da je mati padla in se ubila. — Prhitevši orožniki so pa takoj uginali, kaj je pravzaprav krivo starkine smrti in sonesrečnega mladičnega arretirali in ga izročili sodišču. — Battel je bil že kaznovan radi grdega ravnanja s svojo materjo. — V torek so truplo sredino in zdravniško preiskali in konstatirali, da je smrt zakrivil grozen udarec na glavi.

Zrebanje. Povodom dne 1. junija izvršenega zrebanja državnih sreč iz leta 1864. je zadeba glavni dobitek v znesku 300.000 K serija 2258, št. 30, 40.000 K je zadeba serija 3146, št. 43, 20.000 K ser. 3283, št. 58, 10.000 K ser. 677, št. 32 in 10.000 K ser. 2509, št. 98. — Glavni dobitek turških sreč v znesku 200.000 frankov je zadeba številka 1.523.802.

Ameritske novice. Včeraj neprevidnosti se je v nogu ustrelila 31letna Franciška Delone v Clevelandu. Zastrupila so ji je hrt, kar je povstalo smrt.

Zrebanje se je v mestu Novembu od 8. do 15. maja 84 valov, 14. maja, 18. maja, 3. junija, 10. junija, 13. junija, 17. junija, 20. junija, 23. junija, 26. junija, 29. junija, 30. junija, 3. julija, 6. julija, 9. julija, 12. julija, 15. julija, 18. julija, 21. julija, 24. julija, 27. julija, 30. julija, 3. avgusta, 6. avgusta, 9. avgusta, 12. avgusta, 15. avgusta, 18. avgusta, 21. avgusta, 24. avgusta, 27. avgusta, 30. avgusta, 3. septembra, 6. septembra, 9. septembra, 12. septembra, 15. septembra, 18. septembra, 21. septembra, 24. septembra, 27. septembra, 30. septembra, 3. oktobra, 6. oktobra, 9. oktobra, 12. oktobra, 15. oktobra, 18. oktobra, 21. oktobra, 24. oktobra, 27. oktobra, 30. oktobra, 3. novembra, 6. novembra, 9. novembra, 12. novembra, 15. novembra, 18. novembra, 21. novembra, 24. novembra, 27. novembra, 30. novembra, 3. decembra, 6. decembra, 9. decembra, 12. decembra, 15. decembra, 18. decembra, 21. decembra, 24. decembra, 27. decembra, 30. decembra, 3. januarja, 6. januarja, 9. januarja, 12. januarja, 15. januarja, 18. januarja, 21. januarja, 24. januarja, 27. januarja, 30. januarja, 3. februarja, 6. februarja, 9. februarja, 12. februarja, 15. februarja, 18. februarja, 21. februarja, 24. februarja, 27. februarja, 30. februarja, 3. marca, 6. marca, 9. marca, 12. marca, 15. marca, 18. marca, 21. marca, 24. marca, 27. marca, 30. marca, 3. aprila, 6. aprila, 9. aprila, 12. aprila, 15. aprila, 18. aprila, 21. aprila, 24. aprila, 27. aprila, 30. aprila, 3. maja, 6. maja, 9. maja, 12. maja, 15. maja, 18. maja, 21. maja, 24. maja, 27. maja, 30. maja, 3. junija, 6. junija, 9. junija, 12. junija, 15. junija, 18. junija, 21. junija, 24. junija, 27. junija, 30. junija, 3. avgusta, 6. avgusta, 9. avgusta, 12. avgusta, 15. avgusta, 18. avgusta, 21. avgusta, 24. avgusta, 27. avgusta, 30. avgusta, 3. septembra, 6. septembra, 9. septembra, 12. septembra, 15. septembra, 18. septembra, 21. septembra, 24. septembra, 27. septembra, 30. septembra, 3. oktobra, 6. oktobra, 9. oktobra, 12. oktobra, 15. oktobra, 18. oktobra, 21. oktobra, 24. oktobra, 27. oktobra, 30. oktobra, 3. novembra, 6. novembra, 9. novembra, 12. novembra, 15. novembra, 18. novembra, 21. novembra, 24. novembra, 27. novembra, 30. novembra, 3. decembra, 6. decembra, 9. decembra, 12. decembra, 15. decembra, 18. decembra, 21. decembra, 24. decembra, 27. decembra, 30. decembra, 3. januarja, 6. januarja, 9. januarja, 12. januarja, 15. januarja, 18. januarja, 21. januarja, 24. januarja, 27. januarja, 30. januarja, 3. februarja, 6. februarja, 9. februarja, 12. februarja, 15. februarja, 18. februarja, 21. februarja, 24. februarja, 27. februarja, 30. februarja, 3. marca, 6. marca, 9. marca, 12. marca, 15. marca, 18. marca, 21. marca, 24. marca, 27. marca, 30. marca, 3. aprila, 6. aprila, 9. aprila, 12. aprila, 15. aprila, 18. aprila, 21. aprila, 24. aprila, 27. aprila, 30. aprila, 3. maja, 6. maja, 9. maja, 12. maja, 15. maja, 18. maja, 21. maja, 24. maja, 27. maja, 30. maja, 3. junija, 6. junija, 9. junija, 12. junija, 15. junija, 18. junija, 21. junija, 24. junija, 27. junija, 30. junija, 3. avgusta, 6. avgusta, 9. avgusta, 12. avgusta, 15. avgusta, 18. avgusta, 21. avgusta, 24. avgusta, 27. avgusta, 30. avgusta, 3. septembra, 6. septembra, 9. septembra, 12. septembra, 15. septembra, 18. septembra, 21. septembra, 24. septembra, 27. septembra, 30. septembra, 3. oktobra, 6. oktobra, 9. oktobra, 12. oktobra, 15. oktobra, 18. oktobra, 21. oktobra, 24. oktobra, 27. oktobra, 30. oktobra, 3. novembra, 6. novembra, 9. novembra, 12. novembra, 15. novembra, 18. novembra, 21. novembra, 24. novembra, 27. novembra, 30. novembra, 3. decembra, 6. decembra, 9. decembra, 12. decembra, 15. decembra, 18. decembra, 21. decembra, 24. decembra, 27. decembra, 30. decembra, 3. januarja, 6. januarja, 9. januarja, 12. januarja, 15. januarja, 18. januarja, 21. januarja, 24. januarja, 27. januarja, 30. januarja, 3. februarja, 6. februarja, 9. februarja, 12. februarja, 15. februarja, 18. februarja, 21. februarja, 24. februarja, 27. februarja, 30. februarja, 3. marca, 6. marca, 9. marca, 12. marca, 15. marca, 18. marca, 21. marca, 24. marca, 27. marca, 30. marca, 3. aprila, 6. aprila, 9. aprila, 12. aprila, 15. aprila, 18. aprila, 21. aprila, 24. aprila, 27. aprila, 30. aprila, 3. maja, 6. maja, 9. maja, 12. maja, 15. maja, 18. maja, 21. maja, 24. maja, 27. maja, 30. maja, 3. junija, 6. junija, 9. junija, 12. junija, 15. junija, 18. junija, 21. junija, 24. junija, 27. junija, 30. junija, 3. avgusta, 6. avgusta, 9. avgusta, 12. avgusta, 15. avgusta, 18. avgusta, 21. avgusta, 24. avgusta, 27. avgusta, 30. avgusta, 3. septembra, 6. septembra, 9. septembra, 12. septembra, 15. septembra, 18. septembra, 21. septembra, 24. septembra, 27. septembra, 30. septembra, 3. oktobra, 6. oktobra, 9. oktobra, 12. oktobra, 15. oktobra, 18. oktobra, 21. oktobra, 24. oktobra, 27. oktobra, 30. oktobra, 3. novembra, 6. novembra, 9. novembra, 12. novembra, 15. novembra, 18. novembra, 21. novembra, 24. novembra, 27. novembra, 30. novembra, 3. decembra, 6. decembra, 9. decembra, 12. decembra, 15. decembra, 18. decembra, 21. decembra, 24. decembra, 27. decembra, 30. decembra, 3. januarja, 6. januarja, 9. januarja, 12. januarja, 15. januarja, 18. januarja, 21. januarja, 24. januarja, 27. januarja, 30. januarja, 3. februarja, 6. februarja, 9. februarja, 12. februarja, 15. februarja, 18. februarja, 21. februarja, 24. februarja, 27. februarja, 30. februarja, 3. marca, 6. marca, 9. marca, 12. marca, 15. marca, 18. marca, 21. marca, 24. marca, 27. marca, 30. marca, 3. aprila, 6. aprila, 9. aprila, 12. aprila, 15. aprila, 18. aprila, 21. aprila, 24. aprila, 27. aprila, 30. aprila, 3. maja, 6. maja, 9. maja, 12. maja, 15. maja, 18. maja, 21. maja, 24. maja, 27. maja, 30. maja, 3. junija, 6. junija, 9. junija, 12. junija, 15. junija, 18. junija, 21. junija, 24. junija, 27. junija, 30. junija, 3. avgusta, 6. avgusta, 9. avgusta, 12. avgusta, 15. avgusta, 18. avgusta, 21. avgusta, 24. avgusta, 27. avgusta, 30. avgusta, 3. septembra, 6. septembra, 9. septembra, 12. septembra, 15. septembra, 18. septembra, 21. septembra, 24. septembra, 27. septembra,

naju ima IV. redni občini v soboto, dne 4. junija t. l. v restavraciji »znam Magistrate«, I. Lichtensteinsko 3. Začetek ob pol 9. uro.

Društvo »Zvezda na Dunaju« priredi v nedeljo, dne 5. junija cele-dnevnih inlet v Požun ob Donavi. Od-hod je zjutraj ob 7. s parnikom in prihod v Požun ob 10. Ob 1. je skupni občin, popoldne pa izlet v okolico. Vožnja stane tja in nazaj (nazaj z železnicico čez Marchegg) 3 K 40 v. Izlet se vrši ob vsakem vremenu!

Slovenski jug.

Slovenaki izlet v Belgrad. Opozorjam vse one, ki se misljijo udeležiti izleta v Belgrad, naj se čim najpreje priglase za posebni vlak, ki bo vozil iz Zagreba v Belgrad in nazaj. Vožnja v posebnem vlaku bo stala v III. razredu 10 K, v II. razredu pa 16 K. Prijave prejema samo že do nedelje, dne 5. junija odbor »Ljubljanskega Zvona«, oziroma nje-ga predsednik gosp. dr. Anton Švi-gelj, odvetnik v Ljubljani.

— Stanojevićev knjigijo »Zgodovina srbskega naroda« sta si nadalje naročila gg. Ante Gaber v Ljubljani in Emanuel Priča, trgovec v Celju. — Knjiga izide te dni in stane 5 K. — Kdor čita cirilico, mu toplo priporočamo to knjigo.

— Sekolski zlet v Sofiji bo, kakor smo že poročali, 10., 11. in 12. julija. Zleta se udeleže zlasti češki, srbski in hrvatski »Sokoli« v velikem številu. Kakor sporoča »Zveza srbskih sokolskih društev«, »Dušan Silni« bodo imeli slovenski gostje na srbskih državnih železnicah izreden popust. Vožnja iz Belgrada do Cari-broda, to je na bolgarsko mejo, bo stala tja in nazaj v I. razredu 19 dinarjev 05 par, v II. razredu 13 dinarjev 85 par, v III. razredu pa 8 dinarjev 65 par. Vožnja od Caribroda do Sofije in nazaj bo približno stala v I. razredu 4 leva 40 stotink, v II. razredu 3 leva 20 stotink, v III. razredu pa 2 leva. Dinar ali lev velja po našem 96 vinarjev. — Vzpričo tolake uslužnosti s strani Srbije in Bolgarske, se je nadajeti, da se bodo tudi slovenski »Sokoli« odzvali v prav častnem številu vabilu bolgarskih Junakov.

— Protiklerikalni shod se vrši danes zvečer v Zagrebu na vrtu »Meščanska strelišča«. Na dnevnem redu je ena edina točka: »Klerikalizem na Hrvatskem.« Na shodu bo govoril poslanec dr. Hinković.

— Meštrovičeva razstava v Zagrebu. Vsled klerikalne gonje proti Meštroviču, ki so mu katoliški kritiki očital nemoralnost in pokvarjenost, se je obisk Meštroviča razstave silno dvignil. Z ozirom na to ostane razstava otvorjena še do 15. junija. Dosedaj jo je v celiem poselito 2500 oseb. Slovencem, ki prihajajo v Zagreb, priporočamo, naj si ogledajo to razstavo.

— Zopet obsojen frankovski časnikar. Frankovske »Hrvatske Novine« so optovano grdo napadle čast gosp. Darinke pl. Beloševičeve, da je bila prisiljena, vložiti proti odgovornemu uredniku »Hrvatskih Novin«, znanemu Aladaru Kotatu, tožbo radi žaljenja časti. Obravnava na to tožbo je bila v podnelek. Tožiteljico je zastopal dr. Hinković. Kotat je bil obsojen v imescen zapor, ki se ne pretvoril v globo.

Po slovanskem svetu.

Slovanski kongres v Sofiji. Sofijska »Večerna Pošta« poroča: Posvetovanje ruskih politikov glede udeležbe na vseslovanskem kongresu bo bilo te dni v Petrogradu končana. Rusi se vdeleže kongresa v velikem številu. Poljaki se shoda ne vdeleže. Govori se, da se istočasno s kongresom sestane v Sofiji rusko-poljska spravna komisija, kateri bosta prisostovala tudi Poljaka Dmowski in Straszewicz. Po poročilih iz Belgrada vlada v tamkajšnjih političnih krogih veliko nerazpoloženje proti slovanskemu kongresu v Sofiji in sicer baje zategadelj, ker se ta kongres ne priredi v Belogradu. Na drugi strani pa pišejo proti udeležbi na vseslovanskem kongresu tudi nekateri srbski listi, ki naravnost naglašajo, da bo vsak Srb, ki se udeleži kongresa, narodni izdajalec. — Tako piše »Večerna Pošta«. Kolikor smo informirani, vest »Večerne Pošte« glede Srbov ne odgovarja resnici, zakaj pozitivno vemo, da bo prav s srbske strani udeležba na vseslovanskem kongresu izredno številna.

Slovenska enciklopedija v angleškem jeziku. V Ameriki se pripravljajo, da izdajo veliko slovensko enciklopedijo v angleškem jeziku. Enciklopedijo bo uredil dr. Singer, ki si je obenem najel tudi mnogo uglednih slovenskih učenjakov za sotrudnike. Med temi je največ Čehov. Ta enciklopedija bo prvo delo te vrste v angleškem jeziku.

Razstava v Odesi. Razstava v Odesi otvorio 7. t. m. takor pišejo ruski listi, je razstava velezanimiva. Poslovno časno je na razstavi začelo.

pozne južne Evropi. Ta Balkanija namenjava nasloviti več letov po morju v Odeso, da si ogledajo to interesarnejšo razstavo. Balkaniki lisi poročajo, da se bodo na raznih parnikih, ki vodijo med Varso in Odeso, dovolile inženirskim učiliščam veče.

Razne stvari.

* Extra Hungarum novi est vi-ta... Neka grofica je točila pri poštenskem sodišču na ločitev zakona, ker je njen mož, ki je oficir, kadar je bil na vajah ali v službi vedno nosil svoj poročni prstan v žepu in tedaj tudi sploh živel, kakor bi bil samec. Prvo sodišče je zakon ločilo zaradi moževe nezvestobe. Drugo sodišče pa je to sodbo razveljavilo, češ, oficirja, kadar je z doma, ne gre tako soditi, kakor druge ljudi, zlasti ker grofovskega življenja vajen oficir sme vendar druge živeti, kakor navaden civilist. — Torej dvojni moral! Ta Ogrska je res nekaj posebnega! Grofovskim oficirjem je na Ogrskem zakonska nezvestoba dovoljena, navadnim civilistom pa prepovedana!

* Kdor ve, da se dandanes ni treba več jeziti zaradi počasnega sušenja, sprijemljanja in luščenja lakove barve za pod, rabi samo oblasteno varovano pristno Eisenstädterjevo lakovo barvo za pod »Egglasine«, ki se v 3 urah posuši s prekrasnim bleškom in zaradi posebne sestave jamči neomejeno standitost. »Egglasine«, lakova barva za pod, se dobiva v vsa-ki večji trgovini z materialnim, barvnim in špecerijskim blagom. Edini izdelovalec: Tvrnica za lake Bratje Eisenstädter. Dunaj IV./I. Pazite natančno na varstveno znamko »železni vitez«, vpodobljeno na vsaki pušici. (1211)

Izpred sodišča.

Izpred tukajanjega porotnega sodišča

Morilec svoje žene. Kot prvi je bil zasišen sodnik, gosp. Rudolf Potocnik, ki porotnikom pojasnjuje razne fotografije hiše, v kateri je stanoval Reje, kakor tudi kraj, kjer so utopljenko našli. Zidava hiše je taka, da se že v veži vse sliši, kar se v hiši govori. V delavnici pod Rejevim stanovanjem se čuje tudi hoja v Rejevem stanovanju. Predsednik gosp. Vedernjak podrobno pojasnjuje situacijski načrt in videti je bilo, da se porotnik zelo za to zanimalo. Nato sledi podrobno izpraševanje obdolžencev, ki z razumljivim glasom na stavljena vprašanja odgovarja. Med drugimi izpove Reje, da je bil z rajno ženo oženjen 18 let, da se nista posebno rada imela, on tudi prizna, da jo je včasih tepel, a le s plosko roko. Da je imel z neko žensko znanje ne taji, a dolži tudi svojo ženo nezvestobe. O spreholih z ženo čež brv in ob vodi pravi obdolženec, da je ni nobenkrat silil, ter da sta šla le na vseh Svetnikov dan čez brv. V zadrgo ga je spravilo vprašanje, kje je bil v nedeljo, dne 27. februarja; on pravi, da mora malo pomisliti. Nato pripoveduje, kako je šel po južini gledat delavce, ki so metali polena iz vode, ob 4. popoldne je prišel domov, žena je zahtevala, naj ji gre kupit pol litra vina, katerga ji je nato domu prinesel, ter ga je spila en kozarec. Ob 8. zveč. se je oblekla, ognrla pelerinu in na njegovo vprašanje, kam da gre, je rekla: »Za mano pojdi gledat, pa boš videl«, in ko jo Reje še enkrat vpraša, mu ona odvrne, da gre h Godišu. To so bile njene zadnje besede, pravi Reje, ki jih je čul iz njenih ust. On nadaljuje, da se mu to ni nič čudnega zdelo, ker je žena šla večkrat sama ven. Obdolženec pravi, da je nato sedel k peči, ter igral harmoniko do kake pol desete zvečer, potem pa kadij iz pipe, in ker je imel drisko, je šel večkrat na stranišče v II. nadstropje, ker je bilo spodaj ponesnaženo. Pravi, da je tudi čul vajence njegovega svaka, ki so šli spat in je enemu fantu omenil, da njegove žene še ni domov. Hiša, v kateri je stanoval, je bila last njegovega svaka, s katerim si pa nista bila nič posebno dobra, ker se je edini on v celi hiši zavzel za njegovo sestro Frančiško Reje, med tem ko so ji druge ženske nasprotovale. Z vajenci občevati mu je svak prepovedal, zakaj pa da se je kritično noč s fanti razgovarjal, tega obdolženec ne more pojasnit. Ob pol 9. je prisia Marija Lampe obiskat Rejevo ženo, ker je pa našla vrata zaklenjena, jela jih je rukati, in če bi bil doma, gotovo bi moral to sličiti; obdolženec pravi, da ni ničesar čul. Obdolženec ni šel tri dni delat, pač pa so ga ljudje pogostoma videli okoli vode hodi in v Idrije gledati. Značilno je tudi, da se je pri Mariji Močnik zagovoril, da je šel kritični večer s svojo ženo, kar sedaj odločno zanika, in pravi, da se je priča zmotila. Odločno tajti, kar se mu očita, da so ga kritični

zaradi videli s kimo iti ali občevati Idrija. Marija Močnik je izvedela, da si je rojala Prevaličeva Reje večkrat pravila, da jo med pretečo, da more iti poseli s njim ob vodi na srečed, in če jo opala, je morala vratiti in iti s njim. Pripevadovala je tudi, kako je sijil Reje nekoč svojo ženo neko vino pit, da ga je ona samo pokušila, in ker je imelo vino jasno čuden okus, ga ni marala, nakar je Reje vino vun nesel. Ves zaslijanje priče potrdijo, da je Reje s svojo ženo skrajno surovo postopal, da se ga je ona zelo bala, da ji ni privočil dobre besede, razen lani o Vseh svetih, kar jo je tako razveselilo, da je bila vsa srečna in bila pripravljena, moči vse odpustiti. Priče agnoscirojajo tudi tista peresa za prava, ki jih je obdolženec v kritični noči nosil, kosoga srečale, ko je šel s svojo ženo, Slišalo se je tudi, kako se je žena nočnega sprehoodovala. Nekoč je Reje rekel: »Ko bi bila v kakem večjem mestu, naredil bi z njo, kakor z mačko.« (Dalje prih.)

Prosvetni.

— »Ljubljanski Zvon«. Vsebina junijškega zvaska: 1. Voješlav Molè: Moja pomlad. 2. Alojzij Gradnik: Bede cvetice... 2. Alojzij Gradnik: R. Peterlin - Petruška: Na Ševčenkovi gomili. — Zjutraj. — Pomlad mi je potrka na vrata. 4. Milan Puget: Osat. (Koniec prih.) 5. Voješlav Molè: Dedičina po antiki. 6. Josip Premk: Sorodni duši. (Dalje prih.) 7. L. Pintar: Črtice o krajnih imenih. (Koniec prihodnjic). 8. Ivan Cankar: Večerna molitev. 9. Paštuškin: V prijetni minutni. 10. Ivan Lah: Romantiki. (Dalje prihodnjic). 11. Dr. Fr. Kidič: Paberki o Korytku in dobi njegovega delovanja v Ljubljani. (Dalje prihodnjic). 12. Književna poročila. Ciprijan Korosčak: Bleiweisov Zbornik. — Dr. IV. Merhar: C. Golar, Bratje in sestre v Gospodu. — L. Mastnak: Novak Fr. Slovenska stenografska jezik. — Dr. J. Š.: Anton Zavadil, Slovenskočeški slovnik. — Dr. Fr. Iliešić: Križan Jos. dr. Životopis Luke Zime. — Dr. Jos. Tomišek: Dr. Albert Bazar. Povijest filozofije. — Dr. Fr. Iliešić: Barje Janko, Moj put na Volajsko jezero. — Dr. Fr. Iliešić: Dr. Dragutin Prohaska, Ignat Djordjij in Antun Kanizlije. — Dr. Fr. Iliešić: Grabowski Tad. Stan. Najnowsza historya literatury poludniowosłowiańskich i działalność prof. M. Murki. 13. Glasba. Emil Adamić: Novi Akordi. — Ledáňov: Koncert »Glasbene Matice« v Zagrebu. 14. Račni zapiski. Š. Trubarjev spomenik v Ljubljani. — Š. Eliza Orzeszkowa. — Dr. A. Dolar: Lužica 1909.

— Ivan Cankar: Bela Krizante-ma. Založil L. Schwentner. Cena brošurani 1 K 60 v, vez. 2 K 60 v, s pošto 10 v več.

Vse tu naznjene knjige se dobivajo v »Narodni knjigarni« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Telefonska in brzovarna poročila.

Krčanski socialci in cesar.

Dunaj, 2. junija. Krčanski socialci nameravajo prirediti cesarju, ko se v soboto vrne iz Bosne, sijajno sprejem. Na kolodvoru ga bodo čakali: župan, občinski svetniki in vse okrajni predstojniki. Ulice, koder se bo vozil vladar, bodo okrašene z zelenjem in zastavami.

Is češkega kluba.

Dunaj, 2. junija. Parlamentarna komisija češkega kluba je odklonila predlog, naj se sklici shod vseh čeških državnozborskih in deželnoborskih poslancev, ter sklenila, da se Čehi udeleže češko-nemških spravnih konferenc, ki jih sklici bavnher.

Volitev na Ogrskem.

Budimpešta, 2. junija (ob 1. popoldne). Vladna stranka si je doslej priznala 228 mandatov, to je 21 preko absolutne večine. Kosuthovec imajo doslej 41, Justhovec 31, klerikalna ljudska stranka 14, stranka na programu iz 1. 1867. 14. stranka na programu iz 1. 1848. 5. Slovaki in Rumuni 5 in demokrati 2 mandata. Potrebnih je 12 očitih volitev.

Budimpešta, 2. junija. Vsi ministri so bili do 3. zjutraj v palaci ministarskega predsednika, kjer so čakali na rezultate volitev. Ministarski predsednik grof Khuon je šel ob 3. k poletku, a se je že ob 7. zjutraj zopet vrnil v biro.

Budimpešta, 2. junija. Cesar je poselil ministarskemu predsedniku brzojavko, v kateri izraza svojo zadovoljnost nad doseganimi rezultati državnosloških volitev.

Budimpešta, 2. junija. Danes so volitev v 47 okrajih. V 3 okrajih so je volitev izvršila soglasno. V vseh treh okrajih so bili izvoljeni vladni pristoli.

Dunaj, 2. junija. V političnih krogih so vesti o rezultatih ogrskih volitev izpravile najboljši vtisk. Splošno se zodi, da bodo s temi volitvami nastale tudi na Ogrskem urejene razmere.

Cesar v Bosni.

Sarajevo, 2. junija. Cesar je dovršil v dobrovorne svrhe 49.700 K, in sicer 15.000 K za reveže v Sarajevu, 5000 K za reveže v Mostaru, po 1000 K za reveže v onih krajih, kjer se je ustavil dvorni vlak, in 1000 K za kapelico v Konjici.

Bosanski deželni zbor.

Sarajevo, 2. junija. Uradni list priobčuje cesarski patent, s katerim se sklicuje deželni zbor Bosne in Hercegovine na dan 15. junija.

Cesar pride še enkrat v Bosno.

Sarajevo, 2. junija. Napram banjeluškemu škofu se je cesar izrazil, da še enkrat pride v Bosno in da bo pri tej prilikai posetil tudi Banjeluko.

Pomnožitev vojaštva v Bosni.

Sarajevo, 2. junija. Število vojaštva v Bosni in Hercegovini se v kratkem značno pomnoži. Bosanskim polkom se namerava dati inještelje. Eden izmed bosanskih polkov bo nosil za večne čase ime generala Filipovića, druga dva pa imeni nadvojvod Frana Ferdinanda in Evgena.

Srbija in vseslovenski kongres.

Belgrad, 2. junija. »Novo Vreme« piše na uvodnem mestu o vseslovenskem kongresu v Sofiji med drugim to - le: »Kar se tiče Srbov, se bodo le - ti omejili na diskusijo vprašanja o jugoslovenskem edinstvu, ne da bi se pri tem dotaknili spornega makedonskega vprašanja, ki se ne da rešiti na takih sestankih. Hrvatsko vprašanje je bilo še pred sedmimi leti odprt rana. Danes med Srbji in Hrvati ni več tega sporja in v dalmatinskem saboru je med splošnim pritrjevanjem mogel reči hrvatski poslanec dr. Smoljaka: »Ne pripuščam, da bi bil kdo boljši Srb, kakor jaz, kakor tudi ne pripuščam, da bi bil kdo boljši Hrvat, kakor sem jaz.« Tako naziranje se je doseglo z delom tekom sedmih let. S takim delom se da spraviti s sveta tudi makedonsko in rusko - poljsko vprašanje.

Belgrad, 2. junija. Srbom je od-kazanih 10 mandatov na vseslovenskem kongresu. Od teh mandatov jih odpade 6 na kraljevino Srbiju, po 1 na Bosno in Hercegovino, Makedonijo, Banat in Hrvatsko.

Velika srbska narodna skupščina.

Belgrad, 2. junija. Na jesen se ima sklicati